

OMSLAG

Het heiligenboek

Augustinus van Hippo (2). De kenner van het menselijke hart Tom Zwaenepoel

Augustinus' geschriften liggen paus Benedictus XVI na aan het hart. Tijdens de algemene audiëntie van 16 januari 2008 zei hij: „Als ik de geschriften van Augustinus lees, voel ik hem als een mens van vandaag: een vriend, een tijdgenoot die tot me spreekt, die met zijn fris en actueel geloof tot mij, tot ons spreekt.” Dit verklaart ook waarom hij een schelp, verwijzend naar een legende uit zijn leven, opnam in zijn wapen als aartsbisschop en paus. Sinds zijn proefschrift (1953) geldt Joseph Ratzinger als Augustinus-expert. Met de kerkvader deelt de huidige paus de drievoudige dimensie van „dichter, herder en denker”. Beiden waren theoloog en bisschop. Beiden hebben dichtertalent. In zijn grote christelijke apologie *De civitate Dei* (De stad van God) onderscheidt Augustinus drie levenswijzen: het contemplatieve leven (Maria van Betanië), het actieve leven (Marta van Betanië) en een mengvorm van beide. Naar deze laatste levenswijze gaat Augustinus' voorkeur uit. Volgens hem moet het onbaatzuchtige karakter van het religieuze leven uitdrukkelijk aanwezig zijn in het actieve leven, zodat het kan

bijdragen tot het welzijn van anderen. Hoe belangrijk pastoraal werk als teken van liefde voor God en de naaste ook is, het is onvolmaakt zonder een leven van contemplatie, gebed en studie. Wie echter opgaat in contemplatie, verliest het voordeel van de naaste uit het oog. Een goed priester of monnik moet eerst een goed hoorder zijn van het Woord, alvorens hij het kan verkondigen. Hij moet leven zoals hij spreekt en spreken zoals hij hoort. Daarom zit Augustinus niet in de ivoren toren van zijn bisschoppelijk paleis, maar handelt hij als een man met een meevoelend hart. Hij is pastoraal bewogen en bezorgd om het welzijn van zijn 'kudde'. Zo vraagt hij de keizer een nieuwe wet uit te vaardigen tegen slavenhandelaars, ontfermt hij zich over weeskinderen en zorgt hij voor opname en onderdak. Omstreeks 398 schrijft Augustinus zijn regel, de oudste nog bestaande monnikenregel van het Westen. Hierin geeft hij een belangrijke plaats aan vriendschap, liefde en eensgezindheid onder de monniken. Die waarden uiten zich in het cultiveren van goede persoonlijke relaties en het delen

in elkaars geloof, hoop, idealen, gevoelens, gedachten, activiteiten, verantwoordelijkheden en tekortkomingen. Voor Augustinus steunt vriendschap op trouw, vertrouwen, waarachtigheid en stabiliteit. De liefde voor God verbindt hij met de liefde voor de medemens: de mens kan God pas beminnen, als hij zijn naaste bemint. In zijn persoonlijke leven streeft Augustinus naar het ideaal van de wederkerige liefde: beminnen en bemind worden, liefde geven en liefde ontvangen. Dankzij zijn sociale en vriendelijke karakter legt hij vanaf zijn jeugd de basis voor blijvende vriendschappen. Hij kan niet gelukkig zijn zonder vrienden. Zijn aangeboren zin voor solidariteit verraadt zijn Afrikaanse wortels, hoewel zijn culturele opvoeding Romeins is. Augustinus is een zeer productieve schrijver. Op zijn naam staan brieven en dogmatische, filosofische en theologische teksten zoals preken, traktaten en Bijbelcommentaren. Zijn bekendste werk is *Confessiones*, dat in de vorm van een groot gebed is geschreven. Door zijn principiële overwegingen over het wezen van de mens geldt dit dertiendelige werk als de

eerste autobiografie in de literatuurgeschiedenis. Met zijn psychologische bewustzijn en zelfanalyse dringt dit boek door tot het geestelijke leven, het geheim van het 'ik', het geheim van God dat zich in het 'ik' verbergt. „Wie was ik en hoe was ik? Wat was niet slecht aan mijn daden of, als ik niets deed, in mijn woorden, of, als ik niet sprak, in mijn wil?” (*Confessiones*, 9). Met dergelijke vragen kunnen ook wij het oppervlakkige van ons leven overstijgen en de mysterieuze diepte van ons boeiende bestaan doorboren. Tot op vandaag geeft Augustinus ons levenswijsheid. In zijn *Sermones* bijvoorbeeld zegt hij: „Alleen de waarheid behaalt de overwinning. De overwinning van de waarheid is liefde.” „Wat je ook doet, doe het in vreugde! Dan doe je het goede ook zoals het hoort.” „Hoe groter het gevaar in de strijd, hoe groter de vreugde bij de overwinning.”

Tom Zwaenepoel, *Het Heiligenboek. Levenswijsheid van honderd en enige heiligen*, Lannoo, Tielt, 2008, 345 blz., 19,95 euro, ISBN 978 90 209 8041 7.

Omroep

16 februari, omstreeks middernacht, IKON via Nederland 2. In *De Nachtzoen* deelt elke werkdag een gloedvol persoon de kijker een 'nachtzoen' uit. Iedere 'nachtzoener' krijgt ook vragen voorgeschoteld, wat soms onverwachte antwoorden oplevert. Vanavond gewezen minister Jan Pronk. Hij denkt vooral aan vluchtelingen die al heel lang ergens bivakkeren waar ze vergeten zijn.

21 februari, 23.40 uur, Canvas. *The Art of Catching Lobsters*, aangrijpende documentaire van Jane Darke uit 2005 over haar echtgenoot Nick en de manier waarop die samen met zijn familie zijn laatste maanden beleeft, na een hartaanval en een kankerdiagnose.

22 februari, 21.05 uur, Canvas. *Stalin's Last Plot*. Documentaire over het zogenaamde 'dokterscomplot', een georkestreerde actie van Stalin in 1953 tegen (meestal) joodse artsen en hun vermeende samenzwering tegen zijn regime.

De vrome kudde

Omhaling Ingezonden door Karel Driessens

Onze pastoor kondigde in zijn preek de omhaling aan voor een nieuwe geluidsinstallatie:

– Ik heb goed nieuws en ik heb slecht nieuws. Het goede nieuws is dat er in onze parochie voldoende geld is voor de nieuwe geluidsinstallatie. Het slechte nieuws is dat het nog altijd in jullie zakken zit.

Moed Ingezonden door Jan Umans

Het gebeurde in de Ardennen op een zonnige dag, een dag bij uitstek om te vissen. Maar de vissen wilden niet bijten. Rene's dobber had nauwelijks bewogen en hij begon het stilaan beu te worden. Vroeg een voorbijkomende dorpsjongen:

– Hoeveel heeft u er al gevangen?

– Pff, geen enkele en ik zit hier nu al drie uur.

– Och, dat is niet zo erg, mijnheer. Vorig jaar heeft een kerel hier eens drie weken lang zitten vissen en op het einde had hij niet meer gevangen dan u na drie uur.

In onze Kerk mag best wat meer gelachen worden. Dat blijkt ook de uitdrukkelijke wens van heel wat lezers. Die proberen we in deze rubriek op hun wensen te bedienen. Wekelijks één of meerdere mopjes, leuke anekdotes, bedenkingen, woordspelingen... Kent u er nog een leuke? **KERK & Leven · Vrome Kudde**, Halewijnlaan 92, 2050 Antwerpen, fax 03 210 08 49, e-mail devromekudde@kerknet.be.

VLAAMSE PUZZELS
DEPUZZELAAR
Uitgeverij Jacques Gilliéron bvba
Antwerpen Telefoon (03)658.91.53 - 658.00.53

Zweedse kruiswoordpuzzel.
Méér van deze Zweedse puzzels vindt u in de volgende Vlaamse puzzeltijdschriften van 'De Puzzelaar' t.w. De Stad Stockholm en De Viking.
Bij uw dagbladhandelaar verkrijgbaar.

Oplossing van de puzzel van vorige week: AFDELING

in de buurt van	echtgenoot	ver (in samenst.) ondergang	aan-sporing	groente slang	barens-pijn	land in Azië		
	2		onzin vloeiend					
mooi uitzicht								5
Heilige Schrift								
			8	projectieplaatje	tweetal			op-standig
op-standige betrekking	slagader		lofdicht	buikig flesje		nummer	smalle doorgang	
				6				stekelig dier
iep	flesje		voor-waarde		snavel boom			
					het scherp v.e. mes			
Zuid-Belgisch		respijt					7	
				3	vacht			4

1	2	3	4	5	6	7	8
---	---	---	---	---	---	---	---